

ҚАРОРИ МУШОВАРАИ ВАЗОРАТИ МАОРИФ ВА ИЛМИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН

аз «29» майи соли 2017 № 7/35 ш. Душанбе

Дар бораи тасдиқи «Низомномаи таҳсилоти фосилавӣ дар муассисаҳои таҳсилоти олии касбии Ҷумҳурии Тоҷикистон»

Мушовараи Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон лоиҳаи «Низомномаи таҳсилоти фосилавӣ дар муассисаҳои таҳсилоти олии касбии Ҷумҳурии Тоҷикистон»-ро муҳокима намуда,

қ а р о р м е к у н а д:

1. Низомномаи таҳсилоти фосилавӣ дар муассисаҳои таҳсилоти олии касбии Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ карда шавад (замима мегардад).

2. Ректорони муассисаҳои таҳсилоти олии касбии Ҷумҳурии Тоҷикистон низоми таҳсили фосилавиرو дар асоси Низомномаи мазкур ба роҳ монанд.

3. Раёсати таҳсилоти олии касбӣ ва баъдидипломӣ (Ф.Ҳайдаров) риояи иҷрои Низомномаи мазкурро дар муассисаҳои таҳсилоти олии касбии Ҷумҳурии Тоҷикистон зери назорат гирад.

4. Назорати иҷрои қарори мазкур ба зиммаи муовини вазир Б. Одиназода гузошта шавад.

Раиси мушовара,
вазир

Нуриддин Саид

ФАРМОИШИ
ВАЗИРИ МАОРИФ ВА ИЛМИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН

аз « 30 » июни соли 2017   № 2258   ш. Душанбе

Дар бораи амалишавии қарори мушовараи Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 29 майи соли 2017, №7/35

Бо мақсади амалишавии қарори мушовараи Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 29 майи соли 2017, №7/35 «Дар бораи тасдиқи Низомномаи таҳсилоти фосилавӣ дар муассисаҳои таҳсилоти олии касбии Ҷумҳурии Тоҷикистон» мутобиқи банди 13-и Низомномаи Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон (қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 3 марти соли 2014, №145) **ФАРМОИШ МЕДИҲАМ:**

1. Қарори мушовараи Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 29 майи соли 2017, №7/35 «Дар бораи тасдиқи Низомномаи таҳсилоти фосилавӣ дар муассисаҳои таҳсилоти олии касбии Ҷумҳурии Тоҷикистон» мавриди амал қарор дода шавад (замима мегардад).

2. Ба ректорони муассисаҳои таҳсилоти олии касбии ҷумҳурӣ супорида шавад, ки раванди таҳсилоти фосилавиро дар асоси талаботи Низомномаи мазкур ба роҳ монанд.

3. Раёсати таҳсилоти олии касбӣ ва баъдидипломӣ (Ф.Ҳайдаров) риояи иҷрои қарори мазкурро дар муассисаҳои таҳсилоти олии касбии ҷумҳурӣ зери назорати ҷиддӣ қарор диҳад.

4. Назорати иҷрои фармоиши мазкур ба зиммаи муовини вазир Б.Одиназода гузошта шавад.

Вазир

Нуриддин Саид

Бо қарори мушовараи
Вазорати маориф ва илми
Ҷумҳурии Тоҷикистон
аз « 29 » майи соли 2017
№ 7/35 тасдиқ карда шудааст.

НИЗОМНОМАИ ТАҲСИЛОТИ ФОСИЛАВӢ ДАР МУАССИСАҲОИ ТАҲСИЛОТИ ОЛИИ КАСБИИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН

1. МУҚАРРАРОТИ УМУМӢ

1. Низомномаи таҳсилоти фосилавӣ дар муассисаҳои таҳсилоти олии касбии Ҷумҳурии Тоҷикистон (минбаъд Низомнома) дар асоси Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи маориф», Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи таҳсилоти олии касбӣ ва таҳсилоти касбии баъд аз муассисаи олии таълимӣ», Стандарти давлатии таҳсилоти олии касбӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ таҳия гардидааст.

2. Низомнома мақсад, вазифа ва ташкили раванди таълимро дар муассисаҳои таҳсилоти олии касбии Ҷумҳурии Тоҷикистон бо истифода аз низоми таҳсилоти фосилавӣ муайян мекунад.

3. Низоми таҳсилоти фосилавӣ дастрасии таҳсилоти олии касбиро новобаста аз мавзеи ҷойгиршавии муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ ва субъектҳои раванди таълим таъмин менамояд.

4. Дастрасии таҳсилоти олии касбӣ ва маводи иттилоотии таълимӣ дар шароити низоми таҳсилоти фосилавӣ асосан дар шакли электронӣ, бо истифодаи технологияи муосири иттилоотию иртиботӣ ва моҳворавӣ таъмин карда мешавад.

5. Ташкили раванди таълим дар шароити низоми таҳсилоти фосилавӣ ба истифодаи усулҳои муосири тайёр кардани мутахассисони дорои таҳсилоти олии касбӣ ва ба талаботи бозори дохилӣ ва берунии меҳнат ҷавобгӯ будани онҳо мусоидат менамояд.

2. МАФҲУМҲОИ АСОСӢ

6. Дар Низомнома мафҳумҳои зерин истифода мешаванд:

- **барномаи таълимии таҳсилоти олии касбӣ** – маҷмӯи ҳуҷҷатҳоест, ки тибқи талаботи Стандарти давлатии таҳсилоти олии касбӣ мазмуну мундариҷаи таҳсилотро аз рӯи ихтисоси зинаи таҳсилоти олии касбӣ муайян менамояд;

- **захираҳои электронии таълим** - маводи таълимию электроние мебошад, ки мутобиқи талаботи стандартҳои давлатии таълимии ихтисос ва нақшаҳои таълимӣ маҷмӯи ҳатмии барои азхуд намудани барномаҳои таълимӣ таҳиягардида дар бар гирифта, ҳамзамон қисми

таркибии маҷмӯи таълимию методии электрониро ташкил менамояд ва дар муҳити таълимию иттилоотии электронӣ ҷойгир карда мешавад;

- **маҷмӯи таълимию методии электронӣ** - захираҳои электронӣ ва воситаҳои таълим мебошад, ки бо мақсади азхуд намудани барномаи фанҳои таълимӣ пешбинӣ шудааст;

- **муҳити таълимию иттилоотии электронӣ** - маҷмӯи технологияҳои иттилоотиву иртиботӣ ва воситаҳои техникаю технологӣ, ки аз худ намудани барномаҳои таълимиро аз ҷониби донишҷӯён новобаста аз макони ҷойгиршавиашон таъмин менамояд;

- **низоми таҳсилоти фосилавӣ** - ташкил ва гузаронидани корҳои таълимӣ бо истифодаи технологияи муосири иттилоотию иртиботие мебошад, ки дар фосила татбиқ намудани раванди таълимиро имконпазир мегардонад;

- **технологияи таҳсилоти фосилавӣ** - технологияҳои таълимие мебошанд, ки асосан тавассути шабакаҳои иттилоотию иртиботӣ, ҳамкориҳои бевоситаи донишҷӯёну омӯзгорон ва ҳайати таълимию ёрирасон роҳандозӣ карда мешавад;

3. БАНАҚШАГИРӢ ВА ТАШКИЛИ РАВАНДИ ТАЪЛИМ

7. Раванди таълим дар шароити низомии таҳсилоти фосилавӣ пурра бо истифодаи технологияи иттилоотию иртиботӣ тибқи нақшаҳои таълимии ихтисосҳои амалкунандаи муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ ба роҳ монда мешавад.

8. Муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ нақшаҳои таълимиро аз рӯи ихтисосҳои амалкунандаи низомии таҳсилоти фосилавӣ тибқи талаботи мазмуну мундариҷаи ҳақди ақали стандартҳои давлатии таълимии ихтисосҳо таҳия ва барои тасдиқ ба Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон пешниҳод менамоянд.

9. Барномаҳои таълимии таҳсилоти олии касбӣ дар шароити низомии таҳсилоти фосилавӣ дар ҳолате пурра татбиқгардида ҳисобида мешаванд, ки агар аз ҷониби донишҷӯён ҳаҷми умумии кредитҳои барои нақшаҳои таълимии шакли таҳсили рӯзонаи ихтисосҳои амалкунандаи муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ муқарраргардида 100% аз худ карда шаванд.

10. Ҳаҷми умумии меҳнатталабӣ барои дарёфти дараҷаи академии бакалавр мутобиқи Стандарти давлатии таҳсилоти олии касбӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон новобаста аз шакли таҳсил (рӯзона, ғоибона ва фосилавӣ) барои ихтисосҳои амалкунанда (муҳлати таҳсил 4 сол) – 240 кредит муқаррар карда шудааст.

11. Корҳои таълимӣ дар низомии таҳсилоти фосилавӣ дар шакли ташкил ва гузаронидани машғулиятҳои аудиторӣ ҳузурӣ (лексия, машғулиятҳои лабораторӣ, амалӣ ва семинарӣ), корҳои мустақилонаи донишҷӯ бо роҳбарии омӯзгор (дарсҳои лексионӣ ва корҳои ғайриаудиторӣ фосилавӣ) ва корҳои мустақилонаи донишҷӯ (корҳои ғайриаудиторӣ фосилавӣ) ба роҳ монда мешаванд.

12. Ҳадди ақали ҳаҷми машғулияҳои аудитори ҳузурӣ дар низоми таҳсилоти фосилавӣ барои як соли таҳсил на камтар аз 6 кредит муқаррар карда мешавад ва донишҷӯён бояд зимни баргузори сессияҳои таълимӣ дар муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ на камтар аз чор ҳафта ба машғулияҳои дарсӣ ҷалб карда шаванд.

13. Муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ ҳангоми таҳияи нақшаҳои таълимӣ чиҳати гузаронидани 3 кредити таълими назариявии семестри ниҳой дар ихтисосҳои амалкунанда ба семестрҳои 1-7-уми давраи таҳсил мустақил мебошанд.

14. Бо мақсади таъмини самараноки истифодабарии технологияи иттилоотӣ ва татбиқи барномаи таълимии таҳсилоти олии касбӣ дар шароити низоми таҳсилоти фосилавӣ ҳангоми таҳияи нақшаҳои таълимии ихтисосҳои амалкунанда барои машғулияҳои аудитори фосилавӣ (дарсҳои лексионӣ) кредитҳо аз ҳисоби ҳаҷми меҳнатталабии корҳои мустақилонаи донишҷӯ бо роҳбарии омӯзгор ҷудо карда мешавад.

15. Ҳаҷми кредитҳое, ки тибқи нақшаҳои таълимии ихтисосҳои амалкунанда барои машғулияҳои аудитори фосилавӣ (дарсҳои лексионӣ) аз ҳисоби корҳои мустақилонаи донишҷӯ бо роҳбарии омӯзгор ҷудо карда мешавад, бояд на камтар аз 50%-и ҳаҷми умумии меҳнатталабии ин шакли корҳои таълимиро ташкил диҳад.

16. Машғулияҳои аудитори ҳузурӣ тибқи низоми таҳсилоти фосилавӣ гузаронидани дарсҳои лексионӣ, лабораторӣ, амалӣ ва семинаро дар бар гирифта, ҳангоми баргузор намудани сессияҳои таълимӣ дар муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ бо ҷалби бевоситаи донишҷӯён ба машғулияҳои дарсӣ ба роҳ монда мешавад.

17. Корҳои мустақилонаи донишҷӯ бо роҳбарии омӯзгор ба таври фосилавӣ дар шакли иҷрои корҳои назоратӣ, супоридани имтиҳонҳои фосилавии 1 ва 2, ҳимояи кор (лоиха)-ҳои курсӣ, ҳисоботи таҷрибаомӯзӣ ва хондани лексия, гузаронидани машварат, мусоҳибаҳо, баҳогузорӣ ба корҳои мустақилонаи донишҷӯён ва муайян намудани рейтингӣ академии онҳо аз ҷониби омӯзгорон дар ҳафтаҳои таълими назариявии як даври академӣ ташкил карда мешавад.

18. Яке аз шаклҳои асосии корҳои мустақилонаи донишҷӯ бо роҳбарии омӯзгорро иҷрои корҳои назоратӣ ташкил медиҳад. Барои фанҳои таълимии бахши фанҳои ҷомеашиносӣ, иқтисодию иҷтимоии нақшаҳои таълимӣ ва бахши фанҳои табиатшиносию риёзии нақшаҳои таълимӣ - 1 ва барои фанҳои таълимии бахши фанҳои умумикасбӣ ва бахши фанҳои таҳассусии нақшаҳои таълимӣ - 2 кори назоратӣ муқаррар карда мешавад.

19. Назорат ва гузоштани баҳо ба натиҷаи корҳои мустақилонаи донишҷӯ бо роҳбарии омӯзгор ҳамчун ягонагии ҷунин шаклҳои корҳои таълимӣ ташкил карда мешавад:

- фаъолияти мустақилонаи таълимӣ ва худбаҳодиҳии донишҷӯён;

- назорат ва баҳогузорӣ ба фаъолияти таълимии донишҷӯён аз ҷониби омӯзгорони фанҳои таълимӣ, комиссияҳои имтиҳонии фанӣ ва аттестатсияи хатм, сохторҳои назоратии давлатӣ ва ғайра.

20. Корҳои мустақилонаи донишҷӯ ҳамчун фаъолияти мустақилона аз худ намудани маводи таълимӣ аз ҷониби ӯ муқаррар карда шуда, ба таври фосилавӣ таҳти назорати бевоситаи омӯзгор дар шакли иҷро намудани маҷмӯи вазифаҳои хонагӣ, супоришҳои тестӣ, навиштани реферат, эссе ва муаррифии маводи ҷамъоварда дар ҳафтаҳои таълими назариявии як даври академӣ ба роҳ монда мешавад.

21. Тибқи талаботи нақшаҳои таълимии ихтисосҳои амалкунандаи муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ аз худ намудани кредитҳои корҳои мустақилонаи донишҷӯ бо роҳбарии омӯзгор (дарсҳои лексионӣ ва корҳои ғайриаудитории фосилавӣ) ва корҳои мустақилонаи донишҷӯ (корҳои ғайриаудитории фосилавӣ) барои омӯзиши тамоми фанҳои таълимӣ (хатмӣ ва интиҳобӣ) пешбинӣ карда мешавад.

22. Кредитҳои тибқи нақшаҳои таълимии ихтисосҳои амалкунанда барои иҷрои корҳои мустақилонаи донишҷӯ бо роҳбарии омӯзгор (дарсҳои лексионӣ ва корҳои ғайриаудитории фосилавӣ) ҷудогардида ба сарбории таълимии омӯзгор бо пардохти маблағ ворид карда мешаванд.

23. Дар шароити низоми таҳсилоти фосилавӣ ҷиҳати самаранок ташкил намудани раванди таълим тибқи нақшаҳои таълимии ихтисосҳои амалкунанда бояд дар муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ то оғози даври академии яқум бо донишҷӯёни соли аввали таҳсил курси муқаддимавӣ оид ба истифодаи технологияи таҳсилоти фосилавӣ, ки масъалаҳои зеринро дар бар мегирад, ташкил ва баргузор карда шавад:

- омӯзонидани низоми таҳсил бо истифода аз технологияи таҳсилоти фосилавӣ;

- шарҳи технологияи таҳсилоти фосилавӣ бо мақсади ба роҳ мондани табодули иттилоот байни донишҷӯён ва омӯзгорон, донишҷӯён ва кафедра, садорати факултет, раёсати таълим ва дигар воҳидҳои сохтори муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ;

- шинос намудани донишҷӯён бо тартиби ташкил ва гузаронидани машғулиятҳои аудитории ҳузурӣ, корҳои мустақилонаи донишҷӯ бо роҳбарии омӯзгор (дарсҳои лексионӣ ва корҳои ғайриаудитории фосилавӣ), корҳои мустақилонаи донишҷӯ (корҳои ғайриаудитории фосилавӣ), қабули имтиҳонҳои фосилавӣ, муайян намудани рейтингҳои академӣ ва қабули имтиҳонҳои ниҳой дар давраи сессияҳои таълимӣ;

- омӯзондани қодаҳои банақшаگیرӣ ва иҷрои корҳои мустақилонаи донишҷӯ бо роҳбарии омӯзгор (ташкил ва баргузор намудани дарсҳои лексионии фосилавӣ, иҷрои корҳои назоратӣ, қабули имтиҳонҳои фосилавии 1 ва 2, кор (лоиха)-ҳои курсӣ, ҳисобот оид ба таҷрибаомӯзӣ, муайян намудани рейтингҳои академии донишҷӯён);

- муайян намудани тарзи истифодаи маводи таълимӣ ва баргузор намудани машварат бо омӯзгорон тавассути технологияи фосилавӣ;

- шарҳи талабот оид ба иҷрои корҳои мустақилонаи донишҷӯ (маҷмӯи супоришҳои вазифаи хонагӣ, супоришҳои тестӣ, навишатни реферат, эссе ва муаррифии маводи таълимии ҷамъоварда);
- шарҳи низоми баҳогузорӣ ба имтиҳонҳои фосилавӣ, рейтинги академии донишҷӯён ва имтиҳонҳои ниҳой;
- муаррифии шароити дастрасии маҷмӯи таълимию методиҳои электронӣ;
- муайян намудани рамз ва логини донишҷӯён барои кор дар муҳити таҳсилоти фосилавӣ.

3. ЗАХИРАҲОИ АСОСИИ ИТТИЛООТӢ

24. Муассисаҳои таҳсилоти олиии касбӣ барои таъмини раванди таълим бо маводи таълимӣ масъул мебошанд. Бо мақсади ташкили раванди таълим дар шароити низоми таҳсилоти фосилавӣ бояд барои ҳар як ихтисос маводи таълимии электронии зерин омода карда шавад:

- нақшаи таълимӣ;
- барномаҳои таълимии фанҳо;
- барномаҳои кори фанҳои таълимӣ (силлабусҳо);
- мавод барои корҳои мустақилонаи донишҷӯён бо роҳбарии омӯзгор (нусхаи электронии дарсҳои лексионии фосилавӣ, супоришҳои тестӣ, саволҳои хаттӣ барои қабули имтиҳонҳои фосилавӣ ва талаботи муайян намудани рейтинги академии донишҷӯён, мавзӯи корҳои назоратӣ, кор (лоиха)-ҳои курсӣ, рисолаҳои хатм ва ғайра);
- мавод барои корҳои мустақилонаи донишҷӯён (маҷмӯи таълимию методиҳои электронии фанҳои таълимӣ, мавзӯи рефератҳо, эссе ва ғайра);
- китобҳои дарсӣ ва дастурҳои таълимӣ;
- рӯйхати адабиёт;
- мавод барои гузаронидани таҷрибаомӯзӣ (нақша ва барномаи таҷрибаомӯзӣ, намунаи шаклҳои ҳисоботдиҳӣ ва ғайра);

25. Барои таъмини раванди таълим дар шароити низоми таҳсилоти фосилавӣ дар баробари захираҳои (манбаъҳои) анъанавии иттилоотӣ, воситаҳои таълими фосилавӣ, аз қабili китобҳои махсуси мувофиқ ба низоми мултимедӣ, маҷмӯҳои таълимию методиҳои электронӣ, китобҳои таълимии дарсӣ, барномаи компютерию тренингӣ, машғулиятҳои амалии электронӣ, маҷмӯи супоришҳои тести санҷишӣ, филмҳои таълимӣ, сабтҳои аудио ва видеои маълумот ва ғайра, ки барои таъминоти барномавӣ аз рӯи алоқаи шабакаҳои телекоммуникатсионӣ пешниҳод шудаанд, мавриди истифода қарор дода мешаванд.

26. Ба сифати захираҳои асосии иттилоотӣ дар раванди таълим заминаҳои иттилоотии методиҳои коркардшудаи таҳсилоти фосилавӣ баромад мекунанд, ки вобаста ба ҳаҷм ва мазмуни худ ба талаботи Стандарти давлатии таҳсилоти олиии касбӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон мувофиқ мебошанд.

27. Муассисаҳои таҳсилоти олиии касбӣ дар раванди таълим тибқи низоми таҳсилоти фосилавӣ дар нақшаҳои таълимии ихтисосҳои амалкунанда барои азхуд намудани курси муқаддимавӣ оид ба

истифодаи технологияи таҳсилоти фосилавӣ ва захираи асосии иттилоотӣ то як ҳафта вақт муқаррар намуда, ҷиҳати ташкил ва гузаронидани он шароит фароҳам меоранд.

5. НИЗОМИ БАҲОДИҲӢ

28. Назорати ҷорӣ, қабули имтиҳонҳои фосилавӣ, муайян намудани рейтингии академӣ ва қабули имтиҳонҳои ниҳоии донишҷӯён, ҳамчунин аттестатсияи хатмкунандагон аз ҷониби муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ бо назардошти низоми кредитии таҳсилот ва истифода аз воситаҳои электронӣ амалӣ карда мешавад.

29. Ҳаёати омӯзгорон таҳсилоти фосилавиро дар муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ метавонанд тавассути воситаҳои ташкилию методии иртиботии раванди таълим ба роҳ монда, машварат, назорати ҷорӣ пешрафти донишҷӯёнро новобаста аз маҳалли ҷойгиршавии худ бо истифодаи технологияи иттилоотию иртиботӣ ва дигар воситаҳо амалӣ гардонанд.

30. Дар низоми таҳсилоти фосилавӣ қабули имтиҳонҳои ниҳоии донишҷӯён аз ҷониби комиссияҳои фанӣ ва аттестатсияи хатми хатмкунандагон аз ҷониби комиссияҳои аттестатсионӣ ба таври ҳатмӣ дар давраи сессияҳои таълимӣ дар муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ ба роҳ монда мешавад.

6. ТАЛАБОТ БА ПОЯИ ТАЪЛИМӢ-МЕТОДИИ МУАССИСАҲОИ ТАҲСИЛОТИ ОЛИИ КАСБӢ

31. Талаботи асосии ташкили раванди таълим дар низоми таҳсилоти фосилавӣ мавҷуд будани барномаи электронии идоракунии раванди таълим дар муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ мебошад.

32. Барномаи электронии идоракунии раванди таълим бояд тибқи талаботи Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба татбиқи низомҳои таҳсилоти кредитӣ ва фосилавӣ, ҳамчунин нишондиҳандаҳои дигари танзимкунандаи раванди таълим ва назорати сатҳи сифати таҳсилот таҳия гардида, хусусияти хоси фаъолияти муассисаҳои таҳсилоти олии касбро ба инобат гирад.

33. Муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ бояд низоми назорат ва баҳодихӣ ба натиҷаи корҳои мустақилонаи донишҷӯ бо роҳбарии омӯзгор (дарсҳои лексионӣ ва корҳои ғайриаудитории фосилавӣ) ва корҳои мустақилонаи донишҷӯён (корҳои ғайриаудитории фосилавӣ)-ро пурра бо истифода аз барномаи электронии идоракунии раванди таълим амалӣ гардонанд.

34. Муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ бояд татбиқи низоми таҳсилоти фосилавиро тибқи талаботи зерин ба роҳ монанд:

- дастрасии маҷмӯи таълимию методии электронии фанҳои таълимӣ ва ё кейсҳои махсус (барнома, маводи дарсӣ, маҷмӯи инфиродӣ) бо истифода аз воситаҳои мултимедӣ;

- дастрасии низоми иттилоотии корпоративии гардиши хуччатҳо (аз ҷумла низоми электронӣ), ки раванди таълимро ба пуррагӣ идора мекунад;

- таъмини раванди таълим бо омӯзгороне, ки бевосита барои фаъолият дар муҳити иттилоотию таълимии муосир тайёр карда шудаанд;

- фаъолнокии сомонаи муассисаи таълимӣ;

- дастрасии муассисаи таълимӣ ба шабакаи интернет;

- мавҷудияти почтаи электронӣ барои ҳар як омӯзгор ва ҷалби донишҷӯён ҷиҳати истифодаи самараноки он дар раванди таълим;

- татбиқи низоми баҳогузори сатҳи дониши донишҷӯён тибқи низоми кредитии таҳсилот.

35. Ташкили раванди таълим дар шароити низоми таҳсилоти фосилавӣ, ба мақсад мувофиқ будани тарзи коргузорӣ ва натиҷаи корҳои таълимӣ дар муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ тибқи талаботи қонунгузори амалкунандаи Ҷумҳурии Тоҷикистон ба роҳ монда мешавад.

36. Муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ тибқи нақшаи таълимӣ ба донишҷӯён имкон медиҳанд, ки дар машғулиятҳои лабораторию амалӣ иштирок намуда, аз талаботи истифодаи қори лаборатории виртуалӣ бархӯрдор бошанд.

37. Муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ ба донишҷӯён барои гузаштани таҷрибаомӯзиҳои таълимӣ, истеҳсолӣ ва пешаздипломӣ, ки тибқи талаботи стандартҳои давлатии таълимии ихтисосҳо ба нақша гирифта шудаанд, шароит фароҳам месозанд.

38. Раванди таълимро ҳайати омӯзгорон, кормандони муҳандисию техникӣ ва таълимию ёрирасон таъмин менамоянд.

39. Ҳангоми интихоби (ҷалби) омӯзгорон ва таъини кормандони муҳандисию техникӣ ва таълимию ёрирасон сатҳи салоҳиятҳои касбии онҳо бо назардошти малакаи истифодаи технология ва низоми хизматрасонии иттилоотӣ ба инобат гирифта мешавад.

40. Омӯзгорон дар шароити низоми таҳсилоти фосилавӣ бояд бо донишҷӯён бевосита ё бо истифода аз интернет (фароҳам сохтани муҳити таълимию иттилоотии электронӣ ва ё дигар воситаҳои иртиботӣ) пайваста алоқа намуда, миқдори машваратҳо ва тақвими баргузори онҳоро барои ҳар як донишҷӯ ё гурӯҳи донишҷӯён муайян ва бо раёсати таълими муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ мувофиқа намоянд.

41. Кормандони муҳандисию техникӣ қори пайвастаи воситаҳои компютерӣ, алоқа ва техникӣ таълимро ташкил намуда, барои таъмини раванди таълим бо истифодаи технологияи таҳсилоти фосилавӣ масъул мебошанд.

42. Сатҳи салоҳиятҳои касбии омӯзгорон, кормандони муҳандисию техникӣ ва таълимию ёрирасон бо шаҳодатномаҳои тақмили ихтисос оид ба ҳуқуқи истифодабарии технологияи таҳсилоти фосилавӣ ва таҷрибаи иштирок дар татбиқи барномаҳои таълимии таҳсилоти олии касбӣ тибқи низоми таҳсилоти фосилавӣ тасдиқ карда мешавад.

43. Муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ такмили ихтисос ва маҳорати касбии ҳайати омӯзгорон ва кормандони ёрирасонро метавонанд аз рӯи технологияи таҳсилоти фосолавӣ ба роҳ монанд.

7. ТАШКИЛИ МАШҒУЛИЯТҲОИ ТАЪЛИМӢ ДАР РЕҶАИ ON-LINE Ё OFF-LINE

44. Ташкил ва гузаронидани машғулиятҳои таълимӣ дар реҷаи «On-line» то оғози сессияи таълимӣ (дар ҳафтаҳои таълими назариявии як даври академӣ) дар шакли ҳамгироии раванди таълими мустақим бо истифода аз видеоконферонсҳо, чат, вебинар, видеодарсҳо, тамос бо телефон ва ғайра ба роҳ монда мешавад.

45. Машғулиятҳои таълимӣ дар реҷаи «Off-line» шакли ҳамгироии раванди таълим ба шумор рафта, дар он робитаи омӯзгор ва донишҷӯ ба воситаи сомонии муассиса ва почтаи электронӣ тариқи иҷро намудани супоришҳои фосолавии омӯзгор то оғози сессияи таълимӣ (дар ҳафтаҳои таълими назариявии як даври академӣ) сурат мегиранд.

46. Рейтинги академӣ мувофиқи талаботи нақшаи таълимӣ ва ба таври зерин баргузор мегардад:

- суҳбати мустақими донишҷӯ бо омӯзгор дар реҷаи Off-line бо истифода аз технологияҳои иттилоотӣ иртиботӣ;
- истифодаи маҷмӯи таълимию методии электронӣ;
- баҳодихӣ ба корҳои назоратии донишҷӯён.

47. Донишҷӯёне, ки тибқи нақшаи таълимӣ корҳои назоратӣ ва дигар супоришҳоро иҷро намудаанд, барои супоридани рейтингҳои академӣ роҳ дода мешаванд.

8. ВАЗИФАҲОИ ИШТИРОКЧИЁНИ РАВАНДИ ТАЪЛИМ

48. Назорати раванди таълимро дар низоми таҳсилоти фосолавӣ дар муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ шуъба (ё бахш)-и таҳсилоти фосолавии қисми таълим ба роҳ мемонанд.

49. Шуъба (ё бахш)-и низоми таҳсилоти фосолавии муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ раванди таълимро бо истифода аз технологияи таҳсилоти фосолавӣ дар фазои ягонаи таҳсилоти электронӣ ташкил менамояд.

50. Шуъба (ё бахш)-и низоми таҳсилоти фосолавии муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ ҳангоми ташкили раванди таълим бо истифода аз технологияи таҳсилоти фосолавӣ дар фазои ягонаи таҳсилоти электронӣ вазифадор аст:

- фазои ягонаи таҳсилоти электрониро идора кунад;
- ба кафедраҳои муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ ёрии методӣ ва техникӣ расонад;
- навиштани тақриз ва экспертизаи захираҳои (манбаъҳои) таълимию методиро бо ҷалби мутахассисони соҳа ташкил намояд;
- муносибати байни иштирокчиёни раванди таълимро таъмин намояд;

- озмоишҳои тестино ташкил ва баргузор намуда, суратчаласаҳои онро тартиб диҳад ва дар баробари нигоҳ доштани нусхаи асл, нусхаи зеракси онҳоро ба омӯзгорони фанҳои таълимӣ ва садорати факултет пешниҳод намояд.

51. Кафедра технологияи таҳсилоти фосилавиро дар раванди таълим мавриди истифода қарор дода, вазифадор аст:

- маҷмуи таълимию методии электронии аз маводи зарурии таълимӣ иборатбудаи фанҳои таълимиро ҷиҳати таъмин ва татбиқи раванди таълим дар шакли ҷопӣ ва электронӣ омода созад;

- ҳайати омӯзгорони соҳибкасбро барои иҷрои корҳои таълимӣ ва илмию методӣ бо истифода аз технологияи таҳсилоти фосилавӣ ҷалб намояд.

52. Донишҷӯ аз портали муассисаи таҳсилоти олии касбӣ, муҳити таълимию иттилоотии электронӣ, мусоҳибаҳои омӯзгорон оид ба масъалаҳои ба раванди таълим бо истифода аз технологияи таҳсилоти фосилавӣ алоқаманд, бе мамоният истифода мебарад.